

بر این اساس می‌توان گفت که روند افزایشی شاخص شدت انرژی در کشور و ادامه این روند می‌تواند اقتصاد و امنیت انرژی را به مخاطره بیندازد. از این‌رو شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت به نیابت از وزارت نفت و با هدایت دولت سیزدهم برنامه جامعی در راستای تحقق اهداف سند تحول دولت و برنامه پنج ساله هفتم توسعه، تدوین کرده است.

■ **به برنامه مدیریت مصرف سوخت در دولت سیزدهم اشاره کردید. کارشناسان این موضوع را یکی از اولویت‌های کاری این دولت می‌دانند. چه اقداماتی در این زمینه در حال انجام است؟**

شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت به عنوان متولی مدیریت تقاضا در ذیل اسناد بالادستی شامل سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری و قانون اصلاح الگوی مصرف مصوبه مجلس شورای اسلامی و در راستای تحقق اهداف سند تحول دولت مردمی و برنامه پنج ساله هفتم توسعه، برنامه جامعی را تدوین و ارائه کرده است. برنامه ارائه شده بخش‌های مختلف مانند بهینه‌سازی مصرف سوخت در ساختمان و مسکن، صنعت، حمل و نقل، فرهنگسازی و آموزش، پژوهش و فناوری و جذب شرکت‌های دانش بنیان را شامل می‌شود. ۱۶ مورد در این برنامه آمده است که شامل:

طرح ارتقای کارایی مصرف انرژی در پالایشگاه‌های نفت و گاز
طرح کاهش تلفات تلمبه خانه‌ها و خطوط انتقال نفت

طرح افزایش کارایی انرژی ایستگاه‌های تقویت فشار و تقلیل فشار و کاهش تلفات خطوط انتقال گاز

طرح آموزش مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان

طرح افزایش کارایی انرژی ساختمان‌های نوساز با اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان

طرح فرهنگسازی و آموزش در راستای بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش ساختمان

طرح ارتقای کارایی مصرف انرژی در بخش بالادستی

طرح ایجاد بازار بهینه‌سازی مصرف انرژی و محیط زیست در صنایع آجر/کاشی/سرامیک/شیشه و سایر صنایع پایش هوشمند ناوگان باری و مسافری هوشمندسازی حمل و نقل برون شهری بر اساس توسعه زیرساخت سامانه‌های هوشمند

طرح هوشمندسازی تأسیسات گرمایش مرکزی ساختمان‌ها با استفاده از سیستم کنترل هوشمند موتورخانه مجهز به پایش برخط

تدوین بازنگری استانداردهای ملی معیار مصرف انرژی

اجرای استانداردهای حوزه موتورسیکلت و خودرو

استقرار سیستم مدیریت انرژی، تدوین و اجرای کامل دستورالعمل‌های مربوطه و آموزش مدیران و تکنیسین‌ها در واحدهای نیروگاهی، پالایشگاهی و صنایع تولیدی با مصرف سوخت بالای ۵ میلیون متر مکعب

مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت:

بهینه‌سازی مصرف انرژی در این دولت یک ضرورت ملی شده است

یکی از بخش‌هایی که کارشناسان از همان روزهای نخست شروع به کار دولت سیزدهم بر آن تأکید داشتند، توجه به بهینه‌سازی مصرف انرژی بود. موضوعی که سال‌ها غفلت از آن موجب شد شدت انرژی در ایران به ارقام خیره‌کننده‌ای برسد و کشور در شرایط سخت تأمین انرژی قرار بگیرد. اما حسین آبنیکی، مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت می‌گوید که مسیر کاهش شدت انرژی در ایران شروع شده و اهتمام ویژه‌ای در دولت برای کاهش شدت انرژی وجود دارد که امید است به بهبود شرایط کمک کند. گفت‌وگو با او را در ادامه بخوانید:

■ **به عنوان سؤال نخست، بفرمایید که وضعیت شدت انرژی در ایران و جهان چگونه است؟**

شدت انرژی در تعریف نسبت عرضه انرژی اولیه به تولید ناخالص داخلی است، برای پاسخ به این سؤال باید به بررسی شدت انرژی در ایران و کشورهای مختلف جهان از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۸ بپردازیم؛ یعنی مطابق با آخرین داده‌های موجود.

بررسی روند تغییرات شاخص شدت انرژی اولیه در بازه سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۸ برای کشورهای مختلف جهان نشان می‌دهد که شاخص شدت انرژی کشورمان از مقدار ۰/۳۷ تن معادل نفت خام بر هزار دلار آمریکا به مقدار ۰/۶۰ تن معادل نفت خام بر هزار دلار در سال ۲۰۱۸ رسیده است. در نگاهی دیگر، شاخص شدت انرژی ایران حدود ۴ برابر کشور ترکیه است که دارای جمعیت، تعداد و توزیع خانواده تقریباً یکسان با ایران است. از طرف دیگر در مقایسه با کشور آلمان به عنوان کشوری

با بهترین عملکرد در زمینه انرژی، شاخص شدت انرژی در کشور ما در سال ۲۰۱۸ حدود ۷/۶ برابر آلمان بوده است.

نکته قابل توجه دیگر در آمار موجود، کاهش نرخ شاخص شدت انرژی در کشور چین است، به‌طوری که یکی از بزرگترین مصرف‌کنندگان انرژی جهان در حدود ۳۰ سال (از سال ۱۹۹۰ میلادی تا ۲۰۱۹ میلادی) شاخص شدت انرژی در آن کشور از ۰/۸۵ به ۰/۲۲ تن معادل نفت خام بر هزار دلار کاهش یافته است. شدت انرژی در کشور ژاپن نیز در بازه زمانی ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۹ از ۰/۱۳ به ۰/۰۸ تن معادل نفت خام بر هزار دلار کاهش داشته است.

اما در همین حال، تنها در دو کشور عربستان و ایران، رشد سالیانه عرضه انرژی اولیه از میانگین رشد سالیانه تولید ناخالص داخلی پیشی گرفته که نشان‌دهنده وضعیت نامناسب مصرف انرژی در بخش غیرمولد در مقایسه با تولید ارزش افزوده در این دو کشور است.

ویژنامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱